

AMRA BABIĆ

delegatkinja u Domu naroda Parlamenta
Federacije Bosne i Hercegovine

Sarajevo, 12. 06. 2024. godine

PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE
DOM NARODA

n/r gđin Tomislav Martinović, predsjedavajući

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno: 12-06-2024			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
02-	02 -	1415	/24

Na osnovu čl. 172. i 164. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20), podnosim, **radi razmatranja i donošenja po skraćenom postupku, PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O PRAVIMA BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA.**

DELEGATKINJA

Amra Babić

RAZLOZI

ZA DONOŠENJE ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O PRAVIMA BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Obzirom da nije riječ o složenom i obimnom Zakonu, predlažem da se isti razmatra po skraćenom postupku.

ZAKON
O IZMJENAMA ZAKONA O PRAVIMA BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH
PORODICA

ZAKON
O IZMJENAMA ZAKONA O PRAVIMA BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH
PORODICA

Član 1.

U Zakonu o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije BiH, br. 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17 i 29/22), u članu 21. stav (1) mijenja se i glasi:

„(1) Lica iz člana 20. stav I. tač. 1. i 2. ovog Zakona ostvaruju pravo na porodičnu invalidninu pod uvjetima, na način i u postupku utvrđenim ovim Zakonom, a iznos porodične invalidnine utvrđuje se od osnovice iz člana 12. stav 2. ovog Zakona kako sljede:

- za jednog člana porodice u visini 60% od osnovice
- za dva člana porodice u visini 63% od osnovice
- za tri člana porodice u visini 65% od osnovice
- za četiri i više članova porodice u visini 70% od osnovice.“

U stavu (2) broj „43%“ se zamjenjuje brojem „60%“.

Član 2.

U članu 22. u stavu (5) broj „43%“ se zamjenjuje brojem „60%“, a u stavu (6). broj „50%“ se zamjenjuje brojem „63%“.

Član 3.

U članu 57. stav (3) mijenja se i glasi:

“(3)Visina osnovice iz člana 12. stav (2) ovog Zakona usklađivat će se 15. aprila svake godine na način da se usklađivanje vrši u visini zbira 50% procenta porasta potrošačkih cijena i 50% procenta porasta bruto domaćeg proizvoda u Federaciji u prethodnoj godini, a prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, a najviše do stope rasta bruto domaćeg proizvoda u prethodnoj godini.“

Član 4.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH.

ODREDBE ZAKONA O PRAVIMA BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA
("Službene novine Federacije BiH", br. 33/2004, 56/2005, 44/2005 - odluka US, 70/2007,
9/2010, 95/2013 - odluka Ustavnog suda, 90/2017 i 29/2022) KOJE SE MIJENJAJU

Član 21.

Lica iz člana 20. stav 1. tač. 1. i 2. ovog Zakona ostvaruju pravo na porodičnu invalidninu pod uvjetima, na način i u postupku utvrđenim ovim Zakonom, a iznos porodične invalidnine utvrđuje se od osnovice iz člana 12. stav 2. ovog Zakona kako sljede:

1. za jednog člana porodice u visini 43 % od osnovice;
2. za dva člana porodice u visini 55 % od osnovice;
3. za tri člana porodice u visini 60 % od osnovice;
4. za četiri i više članova porodice u visini 65 % od osnovice

Za lica iz člana 20. stav (1) tačka 1. ovog zakona koja nisu imala djecu, porodična invalidnina iznosi 43 % od osnovice."

Prava iz stava 1. ovog člana pripadaju i članovima porodice nestalog branioca do njegovog proglašenja umrlim, a najduže dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona kada im prava prestaju, ukoliko u tom roku ne pokrenu postupak za proglašenje nestalog branioca umrlim.

Poslije smrti ratnog vojnog invalida od I do IV grupe koji je bio korisnik dodatka za njegu i pomoć od drugog lica, članovi porodice sa kojima je do njegove smrti živio u zajedničkom domaćinstvu pet godina prije njegove smrti, imaju pravo na porodičnu invalidninu na način i pod uvjetima utvrđenim u čl. 17., 20. i 21. ovog Zakona.

Poslije smrti ratnog vojnog invalida od II do VII grupe, čija smrt je posljedica rane, povrede ili oboljenja, po kom osnovu je ostvario pravo na ličnu invalidninu, članovi porodice sa kojima je živio u zajedničkom domaćinstvu pet godina prije njegove smrti imaju pravo na porodičnu invalidninu na način i pod uvjetima utvrđenim u čl. 17., 20. i 21. ovog Zakona.

Član 22.

Porodična invalidnina za jednog roditelja neženjenog poginulog branioca iznosi 43% od osnovice.

Ukoliko porodičnu invalidninu koriste oba roditelja neženjenog poginulog branioca, porodična invalidnina iznosi 50% od osnovice.

Za jednog roditelja ženjenog poginulog branioca koji ostvaruje druge mjesečne prihode, porodična invalidnina iznosi 10% od osnovice.

Ukoliko porodičnu invalidninu koriste oba roditelja koji imaju druge mjesečne prihode, porodična invalidnina iznosi 15% od osnovice.

Za jednog roditelja ženjenog poginulog branioca, koji nema drugih prihoda, porodična invalidnina iznosi 43% od osnovice.

Ukoliko porodičnu invalidninu koriste oba roditelja pod uslovima iz stava (5) ovog člana, porodična invalidnina iznosi 50% od osnovice.

Član 57.

Sredstva za ostvarivanje i korištenje prava propisanih ovim Zakonom osigurati će se iz:

- federalnog budžeta;
- budžeta kantona;
- budžeta općine;
- drugih prihoda.

U federalnom budžetu osiguravaju se sredstva za isplatu:

- porodičnih invalidnina;
- uvećanih porodičnih invalidnina;
- ličnih invalidnina;
- ortopedskog dodatka;
- dodatka za njegu i pomoć drugog lica i
- pomoć u slučaju smrti.

Visina osnovice iz člana 12. stav (2) ovog zakona usklađivat će se u visini zbira 50% procenta porasta potrošačkih cijena i 50% procenta porasta realnog bruto društvenog proizvoda u Federaciji u prethodnoj godini, a prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, a najviše do stope rasta realnog društvenog proizvoda u prethodnoj godini. Usklađivanje osnovice vršit će se od 01.01.2023. godine."

U slučaju negativnog kretanja potrošačkih cijena i realnog bruto društvenog proizvoda u smislu stava (3) ovog člana, usklađena osnovica iz člana 12. ovog zakona neće se smanjivati."

"Za obračun i isplatu mjesečnih novčanih naknada po ovom Zakonu primjenjivat će se koeficijent, u skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji BiH"

OBRAZLOŽENJE

I - USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog Zakona sadržan je u članu III. 2.e), u vezi sa članom III. 3 (3), Ustava Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 1/94), prema kome Federalna vlast, kada se radi o zakonima i drugim propisima koji su obavezujući na području cijele Federacije Bosne i Hercegovine, ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone iz oblasti socijalne politike.

Dakle, imajući u vidu citiranu ustavnu odredbu, federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone i druge propise koji su obavezujući na području cijele Federacije, svake od propisanih zajedničkih nadležnosti i bez prethodne saglasnosti kantona.

II – RAZLOZI ZA DONOŠENJE OVOG ZAKONA

Pravo na ličnu i porodičnu invalidninu je zakonsko pravo RVI i članova porodica šehida i poginulih boraca, kao i porodica umrlih RVI.

Zakon je regulisao visinu osnovice, način godišnjeg usklađivanja visine osnovice, te procenete od visine osnovice po kategorijama korisnika.

Tokom godina dolazilo je do izmjena i dopuna zakona te je dio nepravednih rješenja njima korigovan, nažalost dio je ostao. Pred nama je zadatak da se izmijeni način godišnjeg usklađivanja visine osnovice te procentualna visina osnovice za kategorije pripadnika porodica šehida i poginulih boraca.

To je smisao izmjena koje predlažem i osnovni razlog za donošenje ovog zakona.

1. Populacija porodica šehida i poginulih branilaca je već dugi niz godina veoma zanemarena u procesima kojima se rješava položaj braniteljske populacije, što je, uz višegodišnje efekte inflacije rezultiralo trenutno vrlo lošim materijalnim položajem. Primjera radi, u godinama poslije rata, kada smo imali manje novca i na hiljade korisnika više iznos porodične invalidnine i prosječne neto plate u Federaciji BiH bio je približan.

Sada, naknada za jednočlanu porodicu branioca iznosi 413,88 KM, što je tek 30% od prosječne plate u Federaciji BiH.

U odnosu na penzije taj pad je još očigledniji. Npr. minimalna penzija 2013. godine iznosila je 310,00 KM, sada iznosi 565 KM, dok rast iznosa porodične invalidnine je sa 360,06 KM iz 2013.g na današnjih 413,88 KM.

U periodu januar - juni 2002. godine prosječna neto plaća po zaposlenom iznosila je 469 KM. Korpa potrebnih proizvoda za preživljavanje četvoročlane porodice u FBiH U periodu januar - juli 2002. godine iznosila je 465 KM. U istom periodu visina porodične invalidnine iznosila je oko 315,62 KM za jednog člana porodice (korisnika). Danas prosječna neto plaća iznosi 1315,00 KM, potrošačka korpa 2917,50 KM a visina porodične invalidnine za jednog člana porodice 406,5 KM.

Činjenica je da je najveći pad broja korisnika bio upravo u populaciji porodica poginulih branilaca (izlazak djece iz prava i smrti), I umjesto da se sredstva koja su ostajala izlaskom djece iz prava i smrću korisnika porodične invalidnine rasporede na preostale korisnike, ista su

preusmjerena na druga prava (analiza budžeta kroz godine to pokazuje), a zbirni iznos invalidnina porodicama koje su nastavile koristiti pravo su samo smanjivani.

Osnovica za obračun visine primanja korisnika porodičnih invalidnina – članova porodica šehida I poginulih boraca i ličnih invalidnina za RVI, kroz godine je trpila značajne zakonske izmjene I uglavnom je kroz najduži vremenski period zavisila od “raspoloživih budžetskih sredstava” što je u stvarnosti značilo da se na pripadnicima ovih kategorija “lomila” sva ostala budžetska potrošnja I da su mjere štednje bile primjenjivane uglavnom na ovoj kategoriji. Tako od prvobitnog usklađivanja načina usklađivanja sa kretanjem indeksa maloprodajnih cijena do sadašnjeg: visine zbira 50% procenta porasta potrošačkih cijena i 50% procenta porasta realnog bruto društvenog proizvoda, ova primanja nikada nisu bila pravična niti su odslikavala kretanja prosječne plaće u F BiH, prosječne penzije, rasta troškova života I visine potrošačke korpe.

2. Zakon o PIO /MIO FBiH je 2022.g. pretrpio je izmjenu u smislu da je odredba koja je regulisala način/ formulu za obračun godišnjeg usklađivanja Član 79. (Usklađivanje penzija) (1) Penzije se usklađuju 15. aprila svake godine na način da se usklađivanje vrši u visini zbira 50% procenta porasta potrošačkih cijena i 50% procenta porasta realnog bruto društvenog proizvoda u Federaciji u prethodnoj godini, a prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, osim penzija ostvarenih u godini u kojoj se vrši usklađivanje, a najviše do stope rasta realnog bruto društvenog proizvoda u prethodnoj godini, izmijenjena na način: „U članu 79. stav (1) iza riječi "procenta porasta" i riječi "stope rasta", riječi: "realnog bruto društvenog proizvoda" zamjenjuju se riječima "bruto domaćeg proizvoda".

Propust tadašnje zakonodavne i izvršne vlasti je u činjenici da ista izmjena nije urađena u Zakonu o pravima branilaca i članova njihovih porodica te kao posljedicu smo imali da su u 2023.g. penzije usklađene u iznosu od 16,25% a usklađivanje primanja boračkih populacija iznosilo je skromnih 5,5 %.

III - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH ODREDBI ZAKONA

Članom 1. mijenja se član 21. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije BiH, br. 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17 i 29/22), gdje su navedeni novi procenti osnovice za obračun porodične invalidnine po broju članova.

Članom 2. mijenja se iznos osnovice za obračun porodične invalidnine za lica iz člana 20. stav 1. ovog Zakona, supruge koje nisu imale djecu.

Članom 3. mijenja se iznos osnovice za obračun porodične invalidnine roditelja poginulog branitelja koji nemaju drugih redovnih mjesečnih primanja.

Članom 4. mijenja se način obračuna usklađivanja visine osnovice za obračun porodične invalidnine na godišnjem nivou.

Članom 5. propisano je da Zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

IV – POTREBNA FINANSIJSKA SREDSTVA

Unutrašnjom preraspodjelom unutar budžetske pozicije namijenje za ove svrhe osigurat će se dio sredstava – smrću korisnika lične i porodične invalidnine dio sredstava ostaje neutrošen pa se može usmjeriti u ovo povećanje za korisnike porodične invalidnine. Ostatak neophodnih sredstava osigurat će se rebalansom Budžeta F BiH za 2024.g.

Dodatak Obrazloženju na Prijedlog Zakona o izmjenama I dopunama Zakona o pravima
branilaca I članova njihovih porodica
(ZAKON O PRAVIMA BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA
("Službene novine Federacije BiH", br. 33/2004, 56/2005, 44/2005 - odluka US, 70/2007,
9/2010, 95/2013 - odluka Ustavnog suda, 90/2017 i 29/2022))

Hronološki posmatrano kroz izmjene zakona možemo vidjeti sljedeće:

1. Prilikom donošenja Zakona definisano je:

**ZAKON O PRAVIMA BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH
PORODICA** «Službene novine Federacije BiH», broj 33 /04 /19.06.2004./

Član 21.

Lica iz člana 20. stav 1. tač. 1. i 2. ovog Zakona ostvaruju pravo na porodičnu invalidninu pod uvjetima, na način i u postupku utvrđenim ovim Zakonom, a iznos porodične invalidnine utvrđuje se od osnovice iz člana 12. stav 2. ovog Zakona kako sljede:

1. za jednog člana porodice u visini 43 % od osnovice; opaska (visina primanja kao za invalida 4. kategorije)*;
2. za dva člana porodice u visini 55 % od osnovice; (visina primanja kao za invalida 3. kategorije)*;
3. za tri člana porodice u visini 60 % od osnovice; (visina primanja između invalida 3. i 2. kategorije)*;
4. za četiri i više članova porodice u visini 65 % od osnovice (visina primanja između invalida 3. i 2. kategorije)*

(Mjesečni iznos lične invalidnine invalida od I do X grupe određuje se u procentu od osnovice iz prethodnog stava i iznosi: Grupa Procent (%) I. 100% II. 73% III. 55% IV. 43% V. 32% VI. 18% VII. 13% VIII. 7% IX. 6% X.5%.)* Član 12. Zakona

Za lica iz člana 20. stav 1. tačka 1. ovog Zakona, koja nisu imala djecu a koja imaju prihod po osnovu radnog odnosa, penzije ili vršenja samostalne djelatnosti, porodična invalidnina iznosi 20 % od osnovice.

Izuzetno, od uvjeta iz člana 20. stav 1. ovog Zakona bračnom drugu, bez obzira na godine života, ako ne ostvaruje druge prihode, čija su djeca prestala biti korisnici prava na porodičnu invalidninu, prema ovom Zakonu, pripada pravo na porodičnu invalidninu u visini od 43 % od osnovice.

Prava iz stava 1. ovog člana pripadaju i članovima porodice nestalog branioca do njegovog proglašenja umrlim, a najduže dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona kada im prava prestaju, ukoliko u tom roku ne pokrenu postupak za proglašenje nestalog branioca umrlim.

Poslije smrti ratnog vojnog invalida od I do IV grupe koji je bio korisnik dodatka za njegu i pomoć od drugog lica, članovi porodice sa kojima je do njegove smrti živio u zajedničkom

domaćinstvu pet godina prije njegove smrti, imaju pravo na porodičnu invalidninu na način i pod uvjetima utvrđenim u čl. 17., 20. i 21. ovog Zakona.

Poslije smrti ratnog vojnog invalida od II do VII grupe, čija smrt je posljedica rane, povrede ili oboljenja, po kom osnovu je ostvario pravo na ličnu invalidninu, članovi porodice sa kojima je živio u zajedničkom domaćinstvu pet godina prije njegove smrti imaju pravo na porodičnu invalidninu na način i pod uvjetima utvrđenim u čl. 17., 20. i 21. ovog Zakona.

Član 22.

Porodična invalidnina za jednog roditelja neženjenog poginulog branioca iznosi 43% od osnovice. Ukoliko porodičnu invalidninu koriste oba roditelja neženjenog poginulog branioca, porodična invalidnina iznosi 50% od osnovice. Za jednog roditelja ženjenog poginulog branioca koji ostvaruje druge mjesečne prihode, porodična invalidnina iznosi 10% od osnovice. Ukoliko porodičnu invalidninu koriste oba roditelja koji imaju druge mjesečne prihode, porodična invalidnina iznosi 15% od osnovice. Za jednog roditelja ženjenog poginulog branioca koji nema drugih redovnih mjesečnih prihoda, porodična invalidnina iznosi 27% od osnovice. Ukoliko porodičnu invalidninu koriste oba roditelja, pod uvjetima iz prethodnog stava, porodična invalidnina iznosi 35% od osnovice.

Član 57.

Sredstva za ostvarivanje i korištenje prava propisanih ovim Zakonom osigurati će se iz:

- federalnog budžeta;
- budžeta kantona;
- budžeta općine;
- drugih prihoda.

U federalnom budžetu osiguravaju se sredstva za isplatu:

- porodičnih invalidnina;
- uvećanih porodičnih invalidnina;
- ličnih invalidnina;
- ortopedskog dodatka;
- dodatka za njegu i pomoć drugog lica i
- pomoć u slučaju smrti.

Visina osnovice iz člana 12. stav 2. ovog Zakona utvrđuje se početkom svake godine u zavisnosti od kretanja indeksa maloprodajnih cijena, prema podacima Federalnog zavoda za statistiku iz prethodne godine i visine raspoloživih sredstava planiranih u federalnom budžetu za tekuću godinu.

U slučaju da sredstva planirana za isplate mjesečnih novčanih primanja u federalnom budžetu za tekuću budžetsku godinu iznose manje od iznosa sredstava potrebnih za isplatu u visini osnovice utvrđene ovim Zakonom, primjenjivat će se koeficijent za obračun. Koeficijent se izračunava tako da se sredstva osigurana federalnim budžetom za tekuću godinu dijele sa sredstvima potrebnim primjenom utvrđene osnovice prema odredbama ovog Zakona.

Odluku o utvrđivanju koeficijenta za usklađivanje mjesečnih novčanih primanja i visini osnovice u skladu sa st. 3. i 4. ovog člana, donosi Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, a ostaju na snazi do rebalansa budžeta ili usvajanja novog budžeta.

Isplate mjesečnih novčanih prinadležnosti izvršenih u skladu sa st. 3. i 4. ovog člana su definitivne i konačne.

2. Izmjene Zakona iz 2007.g. donijele su usklađivanje osnovice u skladu sa rastom prosječne plaće.

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRAVIMA BRANILACA I
ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA "Službene novine Federacije BiH", broj
70/07 /01.10.2007.**

Član 14.

U članu 57. stav 3. mijenja se i glasi:

"Visina osnovice iz člana 12. stav 2. Zakona usklađivat će se početkom svake godine sa povećanjem prosječne mjesečne neto plaće (procentualno) isplaćene u Federaciji BiH u prethodnoj godini prema podacima nadležnog Federalnog zavoda za statistiku."

St. 4., 5. i 6. se brišu.

3. Izmjene Zakona iz 2010.g. ukinule su usklađivanje osnovice u skladu sa rastom prosječne plaće i definisale usklađivanje osnovice u skladu sa "raspoloživim budžetskim sredstvima".

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
PRAVIMA BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA Službene novine
Federacije BiH", broj 9/10 /26.2.2010./**

Član 5.

U članu 57. stav 3. mijenja se i glasi:

"Visina osnovice iz člana 12. stav 2. Zakona usklađivat će se sa odredbama Zakona o budžetima u Federaciji BiH."

U članu 57. iza stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

"Za obračun i isplatu mjesečnih novčanih naknada po ovom Zakonu primjenjivat će se koeficijent, u skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji BiH"

4. Izmjene iz 2022.g. izjednačile su visinu primanja za supruge koje nisu imale djecu sa suprugama koje su imale djecu (koja su prestankom redovnog školovanja "izašla" iz prava), povećale primanja za roditelje oženjenih poginulih branilaca koji nemaju druga primanja te definisale usklađivanje osnovice sa rastom potrošačkih cijena i realnog bruto društvenog proizvoda.

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRAVIMA BRANILACA I
ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA «Službene novine Federacije BiH», broj
29/22 /14.4.2022./**

Član 7.

U članu 21. stav (2) mijenja se i glasi:

"(2) Za lica iz člana 20. stav (1) tačka 1. ovog zakona koja nisu imala djecu, porodična invalidnina iznosi 43 % od osnovice."

Član 11.

U članu 22. St. (5) I (6) mijenjaju se I glase:

"(5) Za jednog roditelja ženjenog poginulog branioca, koji nema drugih prihoda, porodična invalidnina iznosi 43% od osnovice.

(6) Ukoliko porodičnu invalidninu koriste oba roditelja pod uslovima iz stava (5) ovog člana, porodična invalidnina iznosi 50% od osnovice."

Član 18.

Član 57. stav (3) mijenja se i glasi:

"(3) Visina osnovice iz člana 12. stav (2) ovog zakona usklađivat će se u visini zbira 50% procenta porasta potrošačkih cijena i 50% procenta porasta realnog bruto društvenog proizvoda u Federaciji u prethodnoj godini, a prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, a najviše do stope rasta realnog društvenog proizvoda u prethodnoj godini. Usklađivanje osnovice vršit će se od 01.01.2023. godine."

Iza stava (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi:

"(4) U slučaju negativnog kretanja potrošačkih cijena i realnog bruto društvenog proizvoda u smislu stava (3) ovog člana, usklađena osnovica iz člana 12. ovog zakona neće se smanjivati."

Dosadašnji stav (4) postaje stav (5).

Kao što se iz svega rečenog može zaključiti, osnovica za obračun visine primanja korisnika porodičnih invalidnina – članova porodica šehida I poginulih boraca i ličnih invalidnina za RVI, kroz godine je trpila značajne zakonske izmjene I uglavnom je kroz najduži vremenski period zavisila od "raspoloživih budžetskih sredstava" što je u stvarnosti značilo da se na pripadnicima ovih kategorija "lomila" sva ostala budžetska potrošnja I da su mjere štednje bile primjenjivane uglavnom na ovoj kategoriji. Tako od prvobitnog usklađivanja načina usklađivanja sa kretanjem indeksa maloprodajnih cijena do sadašnjeg: visine zbira 50% procenta porasta potrošačkih cijena i 50% procenta porasta realnog bruto društvenog

proizvoda, ova primanja nikada nisu bila pravična niti su odslikavala kretanja prosječne plaće u F BiH, prosječne penzije, rasta troškova života i visine potrošačke korpe.

Procentualni iznos od osnovice po kategorijama NIJE nikada mijenjan izuzev 2022.g. kada je za supruge koje nisu imale djecu povećan sa 20% na 43% i za roditelje oženjenih šehida i poginulih boraca sa 27% na 43%, odnosno sa 33% na 50% za dva roditelja.

Danas imamo situaciju da je najveći broj korisnika porodične invalidnine samo jedan član porodice – sa procentom 43% od osnovice što je u rang primanja invalida 4. kategorije i iznosi sa povećanjem za 2024.g. - 413,88 KM.

Istovremeno broj korisnika ovih prava, posebno članova porodica šehida i poginulih boraca se godinama rapidno smanjivao prirodnim putem – smrću ali i odrastanjem djece i njihovim izlaskom iz prava.

Na području Federacije BiH u periodu od 1992. godine do kraja 1995. godine broj ubijenih, smrtno nastradalih i nestalih, prema podacima Zavoda za zdravstvenu zaštitu BiH iznosi 258.000 osoba.

U periodu juni 2002.g. u Federaciji BiH bilo je evidentirano ukupno 101.606 korisnika boračke invalidske zaštite (45.971 ratnih vojnih invalida i 55.635 članova porodica poginulih i nestalih boraca). Potrebna sredstva za lične i porodične invalidnine za ove korisnike iznosila su mjesečno oko 23 mil. KM.

Statistiku na današnji dan nisam uspjela pronaći.

Po dostupnim podacima:

U periodu januar-juni 2002. godine prosječna neto plaća po zaposlenom iznosila je 469 KM. Korpa potrebnih proizvoda za preživljavanje četvoročlane porodice u FBiH U periodu januar - juli 2002. godine iznosila je 465 KM. U istom periodu visina porodične invalidnine iznosila je oko 315,62 KM za jednog člana porodice (korisnika).

Danas prosječna neto plaća iznosi 1315,00 KM, potrošačka korpa 2917,50 KM a visina porodične invalidnine za jednog člana porodice 406,5 KM.

Po sadašnjim propisima usklađivanje penzija u 2023.g. iznosilo je 16,25% a usklađivanje primanja boračkih populacija iznosilo je skromnih 5,5 %.

Posljednjim povećanjem od maja 2024.g. iznos porodične invalidnine je povećan sa 406,5 na 413,88 KM.

Mislim da je svaki komentar suvišan I sraman.

Uzimajući u obzir sve gore rečeno, smatram da nije dovoljno izvršiti izmjenu člana 57. Stav 3. Zakona o pravima branilaca I članova njihovih porodica u smislu usklađivanja zakonskih odredbi vezanih za godišnje usklađivanje visine primanja sa Zakonom o PIO (izmjene Zakona o PIO iz 2022.g.) nego je nužno izvršiti I izmjenu člana 21. Zakona kako bi se stvarno povećao iznos porodične invalidnine.

Napominjem da se broj korisnika ovih prava svaki dan smanjuje, DA SE NAJVEĆIM DIJELOM NALAZE U TREĆOJ ŽIVOTNOJ DOBI, SAMI, ZABORAVLJENI, BOLESNI I FINANSIJSKI NEZBRINUTI, te ovakvo usklađivanje sa stvarnim životnim potrebama za preostale članove porodica naših šehida I poginulih branitelja domovine ne smatram dodatnim budžetskim troškom nego OBAVEZOM.

Radi ilustracije prilažem tabelu: VISINA PORODIČNE INVALIDNINE ZA JEDNOG KORISNIKA – kakvih je danas uglavnom najviše.

GODINA	IZNOS
2005	315.62
2006	315.62
2007	315.62
2008	346.43
2009	346.43
2010	346.43
2011	352.66
2012	352.66
2013	360.06
2014	360.06
2015	360.06
2016	360.06
2017	360.07
2018	360.07
2019	365.47
2020	365.47
2021	373.03
2022	391.30
2023	406.5
2024	413.88